

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkekért soronként
10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap bellátalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavart ne forduljon elő.

T. vidéki előfizetőink a lap szétküldésében előfordulható rendtelenségek s egyéb kellemetlenségek kikerülése céljából sziveskedjenek jövőre a postai utalványokat egyenesen kiadó-hivatalunkhoz Kézdí-Vásárhelyre czímezni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A választások előtt.

A politikai pártok árnyalatai az országban sietnek a maguk zászlója alá. A stratégiai fölvonulásra nagyban készíti a talajt mindenfelé. A „közmunkaváltás díjára“ az utalvány már sok helyen kész, alá is van már írva, csak még a kasza hiányzik a potrohós pénztáros pudlaja elől. Az is kész lesz már nemsokára, tüzmentességének próbája iránt már elrendelték az előkészületeket s a „közigazgatási bejárás“ után három

év óta szünetelő működését újból megkezdheti, sok helyen új hivatalnokokkal, új főnök s nagyobb osztalék ígérete mellett. A jóakaró pénztáros itt-ott előleggel is szolgál.

Mert hát most öt évre szól a mandatum!

A szabadelvű-párt nem akar egyebet, mint a status-quot, azt, a mi most van; a függetlenségi párt azt, a mi volt; a mérsékelt ellenzék azt, a mi lesz. Az antisemita jelölt egyelőre csak mandatumot akar, egyebet semmit, s el van érve a cél: szidni a zsidókat. S bizony, ha a választóknak s a hazai politikusoknak ez elég s egyebet nem is akarnak, akkor bizony az antisemita párt ezután sem lesz fukarabb, mint volt, s megteszi kötelességét. A pártonkívüli sem nem akarja a régít, sem a jövőt, csak a jobb sorsot, majdan magának. Oda megy melegedni, a hol nagyobb a tűz, meg a — fazék.

S a kinek dobja, trombitája, czintányérja, kereplője, pörgettyűje, sipja, kürtje van, beállhat a koncertbe a kipróbált próbaművészek öt csoportjának egyikébe.

A vándor művészek nemsokára solo-előadásokat is fognak tartani a vidéken. Nem lesz belépti díj. A hallgatóság ingyen élvezheti majd az elvarázsoló hangokat. A ki talán nem akarná azt szép

szerevel megérteni, az ezüst hangjának skáláját is megismertetik vele.

A szegény népa azt sem tudja, mit tevő legyen. Minden jelölt ígéri a földi boldogságot s az égi dicsőséget is.

Szép az a földi boldogság. Hogyne?! Szabad lesz a haza! A képviselőjelölt ur menti meg a hazát, egyedül ő, más senki.

A kortesfogások polypkarjainak mérges körme vért fakaszt a tudatlan nép testén, mely azután mint a tigris, ha vért lát, megvadul.

A legjobb barátok ellenségekké lesznek. Testvér testvér ellen, atya fiu ellen emel husángot azért az egy emberért, a ki talán még nem is tett semmit, csak ígér.

Igérni szép dolog, de hát azt meg is kell tartani!

Azért a nép válasszon nyugodtan, megfontolva! Válasszon komoly, képzett embert. Ne hallgasson a hangzatos ígéretekre! Vesse meg a szavazat-uzsorásokat, mint a hogy a társadalom megveti a másféle uzsorást.

Elég komoly a mi népünk arra, hogy a legutolsó választónak is legyen érett politikai meggyőződése, vagy hogy megítélhesse, vajjon a jelölt azt az ígérést, a mit tesz, képes lesz-e beváltani?

Mire való az a testvérharc a választások alatt? Minden ember tisztelje a másik meggyőződését. Legyen a válasz-

Szó nélkül követett.

Igyekeztem beszédbe ereszkedni vele. Meglehetősen tudott magyarul, mindent értett, de apró, egytagu feleleteknél egyebet nem bírtam belőle kicsikarni. Péter nem szeretett sokat beszélni. Később is, mikor jó barátok lettünk, napokon át alig lehetett egy-egy szavát hallani. Ezen komor hallgatagságáért nem is szerettem rajtam kívül senki. Respektálták hatalmas erejét, hanem azért a hol lehetett, szívesen bántották.

Éjjel csillagot rugattak vele, bajszát pingáltak neki, szamarat ragasztottak hátára, egyszer plane békát tettek csizmájába, mitől egy hétig rázta a hideg a szerencsétlent, s ő tűrte mindezt, mert tűrnie kellett, mivel sohasem akadt gazdája az elkövetett csinynek. Az Isten lett volna irtalmas annak, a kit rajta ér.

Pedig milyen jó fiu volt ez a Péter! Mihelyt hazulról megérkezett az elemózsiás tarisznya, élembe rakta a Retyezát tövében termelt földi jókat, u. m. pompás turót, sajtot, pisztrangot, csodálatos jóízűen elkészített juh- és bárányhúsokat stb., mikből hetenként bővében küldöttek, s csak annyit szolt: „Egyél!“ S ugy örvendett, mikor látta, hogy ízlik nekem!

Egy este egy csoport tutajos székely telepedett le szobánk ablaka alá. Elővették a tarisznyát s vacsoráztak.

En ellenállhatatlan ingert kezdtem érezni, hogy valami csinyt kövessék el a

tás komoly, méltóságteljes, de lehet ilyen a korteskedés is, mert ilyen mederben az sem bűn, s akkor nem éri a választókat oly sűrűn a csalódás s nem fog vér sem folyni, mely népünket a választások alatt oly sokszor meggyalázta.

Küszöbön áll a képviselőválasztás. Az egész országban megindult már a mozgalom. Térjünk ki a csábítások elől. Ne a bor vagy a pálinka gőze győzzön bennünk, hanem a tiszta meggyőződés!

F.

Mi ujság a nagyvilágban?

A vámtárgyalások Romániával egy időre befejeztettek. A román megbízottak, kormánytól nyerendő további utasítások végett, hazautaztak Bukarestbe. Az eddig lefolyt tárgyalásokból annyi világosan látható, hogy mi igen sokat engedtünk, a nélkül, hogy Románia részéről a jóakarát és szándék hangoztatásánál s udvariasságnál egyebet nyertünk volna. Az eddigi tárgyalásokból nem tűnik ki, hogy Románia mennyire fogja mérésélni autonóm vámtarifáját. A román ki-küldöttek megbízatása csak arra terjedt ki, hogy tájékozzák magukat azon kedvezményekről, melyeket monarchiánk nyújtani hajlandó. E szerint az eddigi tárgyalások csak előmunkálatoknak tekinthetők, melyek azonban arról győznek meg, hogy mindkét félnél megvan a jóakarát a jelen nyomasztó állapotot megszüntetni. A románok főszólt fektetnek gabona- és marhakivitelt biztosítására. A román gabonakivitelt nézve ugyanazt a kedvezményt ajánlottuk fel, a melyben Szerbia részéről, azaz 50 kr vám a búzára, törkölyre, kölesre, és 25 kr a kukoricára, árpára, zabra, rozsra. A román marhakivitel érdekében tett engedmény még na-

A „Székelyföld“ tárczája.

Emlékeimből.

I.

A jó Gavril Péter, vagy: a köszáli kecske.

Szeptember hó elején történt, a jó Isten tudná, hány évvel ezelőtt.

A n...i kollegium, a tanév kezdete lévén, nyüzsgött a hazulról érkezett tanulóktól. Vidám gyermekzaj tölté be az udvart, termeket és folyosókat.

A kollegium kapujában állongálva, fájo szívvel gondoltam vissza a nem rég elhagyott otthonra, midőn hirtelen két különös alak ötlött szemembe.

Egy jól öltözködött piros arcu román paraszt és egy kövér pufók siheder álltak nem messze tőlem. Az öreg nyájasan vigyorgott rám és különös taglejtéssel igyekezett figyelmet magára vonni.

Oda mentem hozzájuk. Az öreg leemelte süvegét s mosolygott roppant nyájasan.

Megkérdeztem, hogy mi járatban vannak, mire az öreg románul felelt, melyből megértettem, hogy a „domnu mariasza professzor“-t, azaz a nagyságos professzor urat keresi, hogy „aszta kopilu“-t, t. i. ezt a fiut, iskolába adja.

Nem sokat értettem abból a szép nyelvből, melyen manapság annyit szidják a magyart, de büszke voltam, hogy kitaláltam a vén ember szándékát.

Pártfogói arcot öltve, leereszkedőleg néztem végig az izmos fiun, ki bamba szemekkel bámult engem. Összeszedtem minden román nyelvbéli tudományomat s V. tanár ur közeli lakására mutatta, így szólék: — Aicsa!

Ennek a szónak azt kellett volna tennie, hogy a tanár ur ott lakik, tessék tehát oda menni.

Nem tudom, hogy jól mondtam-e, de azt tudom, hogy így mondtam. A földolog az, hogy az öreg megértett.

Igy ismerkedtem meg a jó Gavril Péterrel és édes atyja urával, Gavril Juonnal.

A jó Gavril Péter még aznap asszentáltattott az n...i kollegium tanuló községe s az öreg már este elutazott a Retyezátra juhait őrizni. Ott voltam, mikor elbucsuztak. Meg sem csókolták, meg sem ölelték egymást, de még kezet sem fogtak, s mégis oly megható volt a bucsu! Az öreg szeméből egy vastag könnyesepp csordult ki s folyt végig becsületes arcán, a fiu kebléből meg egy mély sóhaj szakadt fel, de mindkettő mély és igaz szeretetről tanuskodott. Ezzel az öreg felült szekerére s elhajtatott, Péter meg nézett utána, míg csak az ut pora el nem nyelte a rozszant fogatot. Annyi bánat, annyi fájdalom volt e tekintetben, hogy megsajnáltam szegény fiut.

Megfogtam kezét, nyájasan néztem szemébe s szeliden szólék:

— Péter, jer az iskolába.

jámbor góbékkel. Szokásban volt akkoriban egy hosszú száron át borsóval lövöldözni a járó-melőkre. A fűzfaszáron átfutott borsószem meglehetősen erős löveg; képes egy vékonyabb ablaküveget is berontani. Tíz-husz lépésről oly erős ütést ad az ember arcára, hogy ugyancsak megérzi. En kitűnően kezelttem ezt a fegyvernemet.

Kilestem az alkalmas pillanatot. Cél! Tűz! — A borsólövés épen az orra hegyén találta az egyik székelyt.

Ijedten ugrott talpra s bámuló arcocsal nézett körül, de mivel semmit sem tudott felfedezni, visszaült helyére.

Egy másik jól irányzott löveg füle bubján talált egy másik tutajost és így tovább mindenik kapott egy-egy borsógolyót arcába.

A székelyek tanácsot ültek e csodás jelenések felett, megvizsgálták az eget, a földet, a szomszéd házakat, a kollegiumot, de sehol semmi gyanus.

Mi az ablak megett megvonulva, tisztán hallottuk, hogy abban állapodtak meg, hogy „jégeső hull“. Ezen aztán megnyugodva, folytatták a vacsorát.

— Ha azt hiszik, hogy jégeső hull, — gondoltam magamban — adjunk hozzá egy kis esőt is. — És egy bodzafa fecskendő segítségével enyhe nyári eső kezd embereinket áztatni. Közben-közben lövegek is egyre szórták borsógolyóikat.

A csalódás tehát teljes volt, leszámítva

gyobb. A vámtétel itt is ugyanaz, mint a szerbiai marhánál, azaz 4 irt egy darab után, a mi bizonyára nem akadályozhatja meg a romániai marhatenyésztést. Engedmenyt tettünk továbbá a e kérdéssel szoros kapcsolatban levő állategészségügyi konvenczióknál is. Ezek a mi engedményeink, a melyekkel a románok meg lehetnek elégedve, mert megadtuk nekik mindazt, a mit követeltek. Most rajtuk a sor megmutatni, hogy ők is loyálisak. A mit mi tehát a románoktól követelünk, az a teljes egyenjogúsítás Németországgal a legtöbb kedvezményben való részesítésben. Ha a Bukarestbe utazott román megbízottak ily értelemben kapnak újabb instrukciókat, akkor létre is fog jöni a vámszerződés Romániával; de ha a román kormány nehézségeket támaszt a kérdésben, úgy valószínű, hogy a vámháboru tovább fog pusztítani mindkét fél kárára.

A bolgár válság. A bolgár küldöttség a Párisban kapott rideg válasz után Rómába utazott, hol 4—5 napig fog maradni. Hír szerint a bolgár kérdés megoldása iránt ismét diplomáciai tárgyalások indultak meg orosz javaslatok alapján. Kevés hitelt érdeml azon hír, hogy Sándor fejedelem ígéretet tett volna a bolgár küldöttségnek, hogy ismét megválasztatása esetében a bolgár trónt elfogadná, mert Sándor — mint most már bizonyosan írják — utazást tesz keleten. Az utazási terv szerint folyó hó 23-án indul Olaszországban egy pár napig időzve, Egyiptomba megy s csak május elején tér ismét vissza.

A háborús hírek mind határozottabb alakot kezdenek ölteni. A helyzet képe a következő: A harcászati hírekhez, melyek utóbbi időkben az összes sajtóban annyi kifejezésre találtak, Bismarck beszéde adta meg a magyarázatot. Az az őszinte nyilatkozat, melyet a vas kan-czellár a német parlamentben elmondott, semmi kétséget sem hagy fenn az iránt, hogy a világháboru veszélye itt van a közvetlen közelben s hogy az éles ellentéteket csak fegyverrel lehet megoldani. Szükséges, hogy százazerek vérezzenek el, hogy a megmaradt milliók a béke áldásait élvezhessék. Oroszország terjeszkedése, mely Ausztria-Magyarország érdekeit fenyegeti, előbb-utóbb háborut fog előidézni. Németország meg érzi, hogy nem sokára ismét meg kell küzdenie a francia köztársasággal. Ezért kellett az öreg Bismarcknak elhagyni csendes nyugalmát s megjeleni a parlamentben, hogy szavának tekintélyével felrázza a németeket fásult közönyűkből s merészen lerántsa a leplet a közel jövő sötét képeről s rámutasson a fenyegető veszélyre, mely Németország lételetét fenyegeti. Hogy Németország haderejét emelni kell, mint elodázhatlan szükségét, mint létkérdést állítja a német országgyűlés elé; nem kér, hanem követel, s kilátásba helyezi, hogy feloszlattja a parlamentet, ha a katonatörvényt meg nem szavazza.

azon csekélyke körülményt, hogy az égen egyetlen felhő sem volt látható.

Mi ott fenn pompásan mulattunk.

Ámde a Nemezis beleszólt a dologba.

Az ablak fáján egy tintás kalamáris állott. Egy elvétett mozdulat, s a tintás üveg leesett. Egyik tutajos feje tetejére hullott, szeg tarkára festve arcuzlatát.

Kiderült a titok. A mi székelyeink éke-telen lármát esaptak.

A székely ember rettenetes szokott lenni, mikor dühbe jő.

A felbőszült tutajosok előtt egy pillanat alatt világosan állott a dolog, hogy diákok ütötték el rajtuk a csufot. Rettenetes szidalmakban törtek ki s valóságos közáporral kezdték az iskola falát ostromolni.

Megijedtünk erősen. Remegve vártuk a dolog kimenetelét.

Hogy rémületünk teljes legyen, V. tanár ur lépett szobánkba vést jósló arccal.

— Ki volt az a gyalázatos? — kérde oly hangon, melytől meghűlt a vér ereinkben.

Ugy álltunk ott, mint hat szobor, de egyik sem felelt.

— Ki követte el azt a gázságot? Felel-jetek!

Mély csend.

— Jól van; ha nem mondjátok meg a bü-nöst, mind a hat kap 12—12 botütést. Hiv-játok a kurszort!

Pár pillanat mulva megjelent a kurszor, ki az iskolában egyebek mellett a vessző-káplárak tisztét is végezni szokta.

Hídeg borzongás futott végig tagjaimon. Most megvesszőznek, meggyaláznak engem s én nem fogom e szégyent túlélni.

Bismarck ismeri Franciaország haderejét és fél tőle. Ez pedig nagy dolog egy ilyen vas-embernél. Nem tudja, hogy 10 nap vagy 10 év alatt fog-e bekövetkezni a nagy össze-ütközés, de a szavaiból látszik, hogy ez az időpont közelebb fog esni a 10 naphoz, mint a 10 évhez. Jöhét egy oly kormány Francia-ország élére, mely a háborut azonnal meg-üzeni, s ennek nem szabad Németországot készületlen találni. Soha diplomata leplezet-lenebből, nyiltabban nem beszélt a politikai helyzetről, mi mindenesetre a veszély közel-ségét bizonyítja. Csaknem bizonyosra vehető tehát, hogy a német katonatörvény meg fog szavaztatni, s aztán jöhét a vihar. — Más-ként van a dolog Franciaországban. Itt készségesen, lelkesülten adnak meg mindent, a mit a hadügyminiszter a hadsereg szaporítá-sára s felszerelésére követel. Németország-ban félük, itt meg várják a háborut. Hogy aztán merre dűl el a koczka, ha elkövetkezik a nagy nap, az a sors kezében van; de hogy a vesztes fél évtizedekre képtelenné lesz tő-ve s hogy e harc, melyben egyik felől a bo-zsu, másik felől az önfentartás vezérli a fegyvereket, véres, borzasztó leend: az már bizonyos. — Így állnak a dolgok nyugaton; azonban keleten sem sokkal vigasztalóbb a helyzet képe. Érdekösszerűtlen fogja a há-bo-ru koczkiáját Ausztria-Magyarország és Oroszország között elvetni, és ez az idő szin-tén nem messze van. Ha még ez idő szerint nem láthatunk is közvetlen okot, mely a két állam között a háboru lángját felgyújtja, de megvan az, ott lappang a Balkán félszige-ten, ott van a szláv egység eszméjében, mely Ausztria-Magyarország államegységét fe-nyegegeti. Monarchiánk is el kezdette hadsere-gét kellőleg felszerelni, nehogy a háboru készületlenül találja. Erre vall azon körü-lmény, hogy a közös hadügyminiszter felha-talmaztatott, miszerint beszerezze mindazon ruházati, élelmi és löszer-szükségletet, mely mozgósítás esetén szükségesé válhatik. A hadügyérőki jelenté, hogy márczius és ápril hónapokra 12 millió frtra van szüksége. Még a népfelkelésre nézve meghatározott, hogy mozgósítás esetén a monarchia mindkét fe-léből 100—100 ezer behivatik. Ezen s egyéb más körülmények arra engednek követke-ztetni, hogy a háboru már nem messze van.

Miniszterválság. Gr. Szapáry Gyula pénz-ügyminiszter beadta lemondását, mit a ki-rálynak be is jelentette a múlt héten. Tárczája teendőit ideiglenesen tovább vezeti. Bécsi lapok híre szerint Tisza mindent elkövet Szapárynak megtartására, ki hajlandó is bi-zonyos feltételek mellett megmaradni.

Fővárosi levél.

Karnevál herczeg Terpsichore kisasszony-nal a karján a legnagyobb pompával vonult be a fővárosba. A herczeg és kísérete egy-előre a váczutczai „Nemzeti szálló“-ban fo-

— Nos, nem mondjátok meg a bűnös ne-vét? — hangzott a tanár hideg, inquisitóri hangja.

— Én tettem, professzor ur — szólt a jó Gavril Péter, előlépve.

Azonnal felfogtam, hogy ő fel akarja ma-gát áldozni, hogy nem a többieket, de engem megmentsen a gyalázattól.

Szemeimbe könnyek gyűltek s egy hálás pillantással jutalmazám a nagylelkű bajtár-sat. De nem fogadhatám el áldozatát s elő-lépve így szólék:

— Nem, tanár ur, nem Gavril Péter a bűnös, csak én magam. Mindnyáján meg-mondhatják, hogy csak én egyedül tettem mindent.

— Kérem, tanár ur, — esengett a jó Pé-ter — higgyen nekem, én löttem s öntöttem a székelyeket, mert román vagyok s gyűlöl-löm őket.

A tanár elfordult s nekem úgy rémlett, hogy arca egészen el volt érzékenyülve.

— Jól van, — szólt később sokkal szeli-debb hangon — majd megvizsgálom a dol-got, s a ki bűnös, bűnhődni fog.

S ezzel eltávozott, de sohasem lett több a dologból, hanem ezután V. tanár ur mindig kiválóan kitüntetett engem és Pétert.

Elkövetkezett a nagy szünidő. Elbocsa-tottak haza, de meg lett hagyva, hogy min-den tanuló írja meg élményeit s a jövő év elején nyujtsa be,

A szünidő letelt s a következő szeptem-berben ismét találkoztunk. Péter a Retyezát aljáról viruló egészségét, de borult kedély-hangulatot hozott magával. Olyan szomorú volt szegény!

gadott lakást, a hol az első emeleten nyitotta meg irodáját. Czégét öt méter hosszú, színes zászlóra festve, függesztette ki a hotel elé. A czég ideiglenes czíme: „Jogász-bál.“ A kapu alatt egy kis tábla hirdeti, hogy a bál folyó hó 15-én fog megtartatni. Azok a jo-gászok! Milyen rossz a világ! rájuk fogják, hogy nem elég igyekezők, nem elég szorgal-masok! Tisztelt mamák, zöld szeműveges tante-ok! Hozzátok kiáltok igazságszolgá-latásért. Van-e a jogásznál jobb tánczos, ud-varló, igyekezőbb bufelejtető? Hány Milike, Birike, Irike kis szűszke fejceskője zavarodik meg, ha Jogász Abszi karcsu derekát átfonva lejt vele a tipegőt; azután a hun-czut nem csak a lábával tánczol, de a szájá-val is! Oh, azok a mézes-mázos szavak, me-lyek olyan játszi mosoly kíséretében lebben-nek el a csábos kis bajuszka alól! „Aranyos nagysám! Angyali Birikém! Kis bálkirály-nóm!“ Olyan fücsa az, hogy no! A Birike elveszti a fejét s megalatálja szívét. Azaz de-hogy! szívét is elveszti! Az Abszi neve, táncza, mosolya kiszorította azt is helyéből. Mérget vehetünk rá: házasság lesz a vége! Ámorka fut, Hymenke jön!

— Az ám, — morog bele a vén miniszteri tanácsos — lesz ebből nem házasság, hanem lopott csók, kapott pofleves, párbaj. (Lásd Komjáthy-codex 28. II. 41. §., mely így szól: löjj óvatosan ellenfeled kalapja mellett.)

Technikus (?), orvos, izr. nőegylet, athleta, Erdélyi Közműv. stb. stb. Ki tudná mind? Se szeri, se száma!

Mózsának kölcsönözni kell. A 101-es hor-dár kiszabadítja a frakkot a börtönből, hol „Preis és Kohn“ a mutyis börtönőr; a lakknak kiegyenesíti 2 hatosért a sarkát Varga uram; a klakk ki lesz vasalva; kez-tyű, nyakkendő akad tavalyról; s kész a fegyver. Mehetünk ütközetbe! Táncz, ka-czaj, bók, udvarlás, kézkérés, adás, kosár, csók, szökés, pofon, a segédekét ijesztgető golyó s (végül hagyom a legrosszabbat) la-kodalom; ezek a te fiad, Karnevál uram, násznagyod Bacchus, postád Amor, börtö-nöd (néha édes) Hymen!

Mulassunk! Vigan fink! Talpra, leányok! Hiszen a bál mutatja meg, hogy ki mivel bír, (Tante! ne üssön száma, nem a nagyon is kivágott ruhákra célzok, hanem) az ék-szerek, toilették itt lesznek bemutatva s a papák mellén a „sok szarv“ rend nagy jele.

Mulassunk! Rajta! Önts abból a scham-pagnerből! Hiszen megirta a Piripócsi Hira-dó, hogy világháboru lesz, valamennyien

Az első tanórán felhívott az osztálytanító, hogy ki-ki olvassa fel szünidei élményeit. Mikor Gavril Péterre került a sor, minden szem várakozással fordult felé. Siri csend honolt az osztályban.

Péter felállt s sajátos dialektusával elkezdé:

— Élményeim a Retyezát és nézlek ben-neteket, mint egy közzali kecske...

Dörgő kaczaj volt rá a válasz. Még a ta-nár is nevetett. Csakugyan volt valami ne-vetésre ingerlő a Péter előadásában, a mint komoly, szomorú arczával, különös dialek-tusával élményeiről beszélt. Én is nevettem rajta, de azért őszintén sajnáltam.

Szegény Péter halálsáppadt arccal né-zett körül. Vette a kalapját s szó nélkül ki-ment. A tanárnak nem sikerült az ujjongó tömeget lecsendesíteni, fel kellett a leczke-órát függeszteni.

A mint kibocsátott a tanár, siettem a jó Gavril Pétert felkeresni, hogy megvizgas-taljam, de Péter nem volt sehol.

Meg sem állt a Retyezát aljáig, melyet annyi jóindulattal, de oly balsikerral énekelt meg „Élményeiben“.

A jó Gavril Péter nem jött többé vissza a kollegiumba. Beállott az apja juhái mellé pásztornak.

Lett belőle gazdag paraszt s boldog csa-lád-apa.

Most is él a Retyezát alján egyszerűen s boldogan.

Dobay János.

oda vesszünk! Igyunk hát, mulassunk addig, mig lehet!

— Biri nagysád, szabad kérnem?...

— Tessék beszélni a mamával!

— Pardoon! Csak a karját s nem a kezét!

Klakk, lakk, frakk! Jöjjön el a te orszá-god!

Cs.

Észrevételek

„Tanulmány a felekezeten kívüli iskolákról“ czimű czikkre.

Jelige: A műveltségnek egyik kiváló tulajdonsága: tisztelni mások véleményét, meggyőződését, vallását és nyelvét.

Schlauch Lőrincz.

(Vége.)

Hogy az állam csak a törvénynek meg nem felelő iskolákat kívánja községi vagy államivá változtatni: arra nézve a fenneb-biekben kívül álljanak itt Trefort miniszter urnak az egyházi főhatóságokhoz intézett körrendeletének következő szavai: „Ohajta-nám egyszersmind meggyőzni a hatósága alatt álló hitfelekezet minden egyes tagját arról, hogy a hitfelekezeti iskolák minden áron községivé átváltoztatásáról elterjedt hitnek s az ebből kifejtett felekezeti feltékenységnek semmi alapja nincs.“ Az pedig Isten és ember előtt jo-gos, sőt kötelesség, hogy a rossz iskolák helyett a község vagy az állam segélyével jók és czélszerűek állíttassanak, mert mindjéz egyházra, mind a társadalomra, mind a ha-zára nézve elvesztett az, a ki kellő nevelés-ben és rendszeres oktatásban nem részesül. A felekezet joga tehát, hogy a vallásokta-tásról gondoskodhassék, mindenütt sértetle-nül fennáll. Sajátságos, hogy mégis vallás-talanságról s az erkölcsök romlottságáról beszélnek és czikkéznek hol itt, hol ott; s igen sok esetben — de mindig ugyanazon forrásból — a közs. iskolai intézmény állít-tatik olyanoknak, mely a jelzett hibák zászlós vivője.

Ezen eszméknek nemcsak a vidéki hirla-pokban, de az ország házában is akadt szó-szóljaja. Hogy ezekre Trefort miniszter, mint elég illetékes, élénk helyeslések közt mit választott, álljon itt szóról szóra:

„Magyarország jelen állapota nem roz-szabb, mint volt a multban, és az emberek nem rosszabbak, nem erkölcstelenebbek, mint voltak a multban, és állapotaink szo-czialis és erkölcsi tekintetben nem rosszab-bak, mint Európa bármely országában.“

„Egyébiránt, ha a népiskola nem nevel-hanem csak oktat, e hibának oka nem ben-nem és nem a miniszteriumban van. A t. képviselő ur bizonyosan ismeri az iskolákról szóló kimutatásokat s tudni fogja, hogy a népiskolák legnagyobb része nem községi, hanem felekezeti, s ha a lelkészek a zo-kat vallásoktatás tekintetében gondolni fogják és kötelességük-et teljesítik, akkor meg fog ja-vulni az állapot.“

Irányi Dániel ugyanezen alkalommal e tárgyban így nyilatkozott: „Igenis, a neve-lésnek vallási és erkölcsi alapon kell indul-nia és fejlődnie. De ha ezt megengedi, sőt határozottan állítja, azt kérdi, kinek ka-zében van a vallásoktatás még a közös iskolákban is? A törvény szerint az egyház férfiai vannak kötelezve, hogy a vallásoktatás-ban részesítsék a gyermekeket. Ha tehát e tekintben hiány fo-rog fenn, vajjon ez a miniszter terhel-e inkább, vagy pedig azon férfiakat, a kikre a törvény ezen kötelesség teljesítését ru-házta?“

Habár azon férfiak, kiknek szavait idé-ztem, nem francziák sigy Ebháti ur tetszését talán nem bírják, de mint hazánk nevelés-ügyét, Magyarország és az egyház közti vi-szonyt Jules Simon- és Guizotnál jobban ismerők, mégis elég tekintélyel bírnak arra nézve, hogy határozottan megállapíthassuk, hogy a vallásoktatás hiányosságának s a vallástalanság terjedésének — ha ugyan ilyen létezik — a községi iskolai intézmény sem nem oka, sem nem okozata. Nincs ná-lunk egy iskolában sem korlátozva a feleke-zet azon joga, hogy a vallásoktatást tetszése

szert teljesíthesse, s ha Ebháti ur ezt nekem el nem hiszi, higgye el Magyarország hercegprímásának, ki a papsághoz intézett ama rendeletében, melyben szigorúan meg-hagyja, hogy a vallásoktatást el ne hana-golja, hanem kitelhető módon ápolja, ezt mondja: „Mig más államokban a vallásokta-tás ellenzésre talál, addig nálunk az nem-csak elő nem fordul, de szigorúan megköve-teltetik, törvényileg erre köteleztetik is.”

Azonban Ebháti ur, cikkéből ítélve, azt kívánná, hogy az állam segítse az isko-lát, sőt hol szükség, állítson újat is, csak hogy a lelkész legyen a felügyelő, az állam pedig elégedjék meg azzal, hogy a költséget fe-dezi. Erre vonatkozólag az országgyűlés él-jenzése között kimondott azon nagy elven kívül, hogy „a nevelés ügye az ál-lam ügye”, azt mondja Br. Eötvös Jó-zsef: „Nem lehet a népoktatást egyedül az egyháza bízni; e tekintetben Angliára hivatkozik, hol, dacára a felekezeti jellem-nek, a hatalmas anglikán egyház nem volt elég alkalmas a népnevelés gyakorlati ke-resztvitelére s az államnak kellett közbe-lépni. Az állam jogát és kötelességét ez bi-zonyítja leginkább.”

Br. Eötvös szerint is tehát az egyház egy-magára nem elég alkalmas a népnevelés gyakorlati keresztvitelére. Hazánk külön-böző nemzetiségeit és vallásfelekezeteit te-kintve, „ha van iskola a kerek földön, melynek a nemzeti czélok szolgálatában kell állania, úgy a magyar nemzeti iskola az. Azon ténye-zők között, melyek a magyar nemzet ten-nálhatását biztosíthatják, nem mondom, hogy egyedüli, de mindenesetre egyik legfonto-sabb tényező a magyar nemzeti iskola, vagyis azon népiskola, mely a nemzet érdekeit szol-gálja első sorban. A felekezeti népiskola első helyen a felekezetnek neveli gyermekeit. Azért kell, hogy nekünk szemünk fényel a községi iskola legyen, mert a nemzet jogos aspirációinak leghívebb alapvetője, megtes-tesítője.” (N. L.)

Aztán talán Ebháti ur szerint is igen sa-játságos viszony volna az állam és egyház közt az, hogy az állam állítson iskolát és a saját pénzén állított iskolára közvetlen be-folyása ne legyen. Ilyen alárendelt viszonya az államnak az egyházhoz még a holdban sem képzelhető. Vagy tegyük fel, hogy az állam a kath. egyh. felügyelete alá iskolákat állíta-na; ugy-e bár a viszonyosság elvénél fogva a kath. és más egyházakkal szemben is így kellene, hogy eljárjon? Mint magyar hazafi, lehetetlen, hogy ehhez adná szavazatát. Azonban ilyen dologról komolyan beszélni sem lehet.

Nem hagyhatom szó nélkül a kérdés alatti cikk egy passzusát. Hivatkozva Francia-ország néhány nagy emberére, így folytatja: „Mindenike (t. i. a hivatkozott nagy férfiak-nak) bizonyára többet nyom a liberalismus serpenyőjében, mint az újdivat, felekezet nélküli iskolátámogató miniszte-rek mind együtt véve.” Nagy mondas.

Czikkiró ur ízlését nem irigylem, de eljá-rása eszembe juttatja azon hazafiatlan diva-tot, hogy igen sokan a honit, legyen az bár célszerű, kitűnő, viszonyainknak megfelelő, mellőzik s elsőbbséget adnak a külföldinek, mert ilyen a divat. Csak Eötvös részesül azon szerencsében, hogy szavait idézi cik-kiró a maga álláspontjának erősítésére, holott jól megfontolva a dolgot, épen gyengítésére szolgál, mivel Eötvös lánglellek teremtette meg azon törvényt, mely a közös iskolának létjogot adott, melyet a vallástalanság terje-dése egyik főokának hirdet. Az az Eötvös pedig, ki cikkiró idézte szerint is azt mondja: „A vallás szükségesebb azoknak, kik a nép fölött uralkodnak, mint magának a népnek”, olyan törvényt nem adhatott a nemzetnek, mely a vallástalanság terjedésé-nek főoka.

Hogy külföldi államférfiakról idézzek, azt én is megtehetném, s különösen a franciaia képviselőháznak az elemi iskolai törvényja-vaslat felett októberben tartott vitája elég érdekes anyaggal bírna. De én nem megyek kölcsön kérni, mert a mi viszonyaink mások s Goblet franciaia közoktatási miniszter és az egyház közti vita államférfiaink és az egyházak fejének tapintatossága követke-

tében sohasem fog a magyar törvényhozó-terembe importáltatni, kivéve, ha Ebháti ur lesz Magyarország hercegprímása. Azoknak minden szavait nem lehet a mi helyzetünk és viszonyaink illusztrálására helyesen al-kalmazni és idézni.

Czikkiró megbotránkozik azon, hogy egy város által felekezeten kívüli jelleggel állított kisdudóvoda vezetőjévé protestáns nő vá-lasztatott, holott szerinte inkább meg lehe-tett volna választani egy óvóképzőt soha nem látottat is, ha az r. kath. vallású lett volna. Az olvasó közönség iránti tiszteletet sérténém, ha ilyen állítás czáfólasába bocsát-koznám.

Még csak egyet. Ebháti ur álláspontja homlokegyenest ellenkezik az enyimmal, s valamint cikkének szellemét és irányát te-kintve, ő engemet álláspontja helyességéről soha meg nem győzhetne, úgy bizonyára én sem őt. Az olvasó közönség ismeri mindkét álláspontot, s itéljen elfogulatlanul. Nem őt meggyőzni, hanem a szülőket felvilágosítani volt szándékom. Ezt kötelességemnek is-mertem. —J—

Szinészet.

Gyó.-Szenimiklós, 1887. jan. 8-án.

Kedden jan. 4-én Némethy Lilla jutalom-játékául szufolt ház előtt, Salome, a mérge-keverőnő, Br. Jósika Kálmán 5 felvonásos drámája adatott.

Némethy Lilla (Salome) megjelenésekor a közönség zajosan tüntetett s egy csinosan összeállított virágcsokorral lepte meg. Já-téka ez alkalommal is csak dícséretet érde-mel; a közönség többszöri kihívással és tapssal tüntette ki. Várady Emma (Livia) osztozott az est dícsőségében; szerepét ér-zéssel és hatásosan játszotta; a közönség többször megtapsolta és a lámpák elé hivta.

6-án szüret került „A két árva és a szánta közsörös fia”, nagyhatású színmű. A cím ezúttal nem hagyta cserben a nagyhatású darabot. A közönség az egész előadást ér-dekkel s figyelemmel hallgatta végig, s azzal teljesen meg volt elégedve. A szereplők kö-zül kiváló dícséretet érdemel Várady Emma, ki Henriette szerepét oly elragadóan és nagy hatással mutatta be, hogy a közönség per-czekig tartó tapsokban tört ki, és megjele-nésekor többször meg is éljenzte; játékára és szerepének tanulmányozására látszik, hogy sok gondot fordít. Némethy Lilla Louise szerepében érdemel dícséretet, ki ez alkalom-mal is szép tehetséget igazolt. Pappné La Frochard koldusnőt ügyesen alakította. Lend-vay (Jacques) és Heltay (Pierre) közösen osztoztak a tapsokban; az előadás sikeréhez hozzá járultak még: Völgyi (De Linieris gróf), Györfyné (Diana grófnő), Fehér (De Roger) és Hegyi (Picard).

Szombaton Hegyi István jutalomjátéka volt. Előadott „A kis árva, vagy: cigány, mint földesúr” című népszínműt. Hegyi oly szép tehetségre valló játékkal alakította Habakukot, hogy a közönség többször a lámpák elé hivta és megéljenzte. Várady Emma Etelka szerepében aratott sok tapsot. Lendvay Marci cigány, Heltay Füzeses szerepében tüntették ki magukat.

Vasárnap a közönség nagy meglepetésben részesült. A hirdetett „Tót leány” című népszínmű helyett — mely darabja a közön-ség seregesen tödült a színházba — „A pe-leskei notárius” lett előadva. A darabról nem szólunk semmit. A csere miatt azonban a közönség nagyon zúgolódott és sokan el is mentek az előadásról. A csere okául Várady Ibolya énekesnő hozták fel, azonban Vá-rady Ibolyka már egy hete beteg s orvosi rendelet következtében nem játszhatott; Völgyi ezt jól tudta s így kar volt a szinla-pot 9-én kihirdetni és oly darabot hirdetni, melyet 10-én elő nem adhatott. Nem tudjuk kit okozunk ezen eljárás miatt. Völgyi igazgatót rendes embernek ismertük min-dig, s nagyon sajnáljuk, hogy a közönséget így módon felülletette. A felhozott ok elég ügyetlen, mert az igazgatónak 9-én már tisztában kellett lennie azzal, hogy a hir-de-tett darab 10-én nem lesz előadható. Mi az okot abban keressük, hogy a társulat tagjai között nincs meg az egyetértés, mely leg-szükségesebb ahhoz, hogy a társulat sikerrel működhessen. Ennek következménye az is, hogy Várady Ibolyka énekesnő, ki itt tar-tózkodása alatt a közönség kedvenczévé vált, folyó hó 17-én megvált Völgyi társulatától, minek azt hisszük Völgyi igazgató fogja megadni az árát.

Tudósító.

A kézdívásárhelyi városi tanács folyó hó 14-én tartott ülésében határozott a jövő nyárra kiadandó színi engedély felett. Két színiigazgató nyújtott be folyamodást, ugymint Dancs Lajos és Völgyi Oroszi József.

A tanács, tekintetbe véve a sajtó véleményét s a kézdívásárhelyi színházlátogató közön-ség mügényeit, az engedélyt május 15-kétől junius végéig terjedő időre Dancs Lajos vigjáték-, dráma- és operette-társulatának adta ki.

Meghívó.

A magyar szent korona orsz. vörös kereszt kézdívásárhelyi fiók-egyletének 1887. január 16-án 1/2 órákor Kézdí-Vásárhelyt a tanácsház nagytermében tartandó évi rendes közgyűlésére az alapító és rendes tagokat, valamint azokat, kik e szent ügy iránt érdeklődnek, bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai lesznek:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. A jegyző évi jelentése.
3. A pénztárnok évi zárszámadása.
4. A tagoknak kisorsolása és újra választatása.
5. Folyó ügyek, indítványok.

Kézdí-Vásárhelyt, 1887. jan. 8.

Br. Szentkereszty Stephanie,

elnök.

Vajna Károly

jegyző.

Meghívó.

A Kézdí-Vásárhely városi és vidéki „Ru-dolf“-kórház folyó évi rendes közgyűlése 1887. január 16-án d. u. 1/2 órákor Kézdí-Vásárhelyen a tanácsháznál fog megtartatni, hova az alapító és rendes tagokat s mind-azokat, kik e nemes ügy iránt érdeklődnek, bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Titkári, orvosi, gondnoki, pénztárnoki és számvizsgáló bizottsági jelentések.
3. A jövő évi költségvetés előterjesztése.
4. Bizottság kinevezése a jövő évi száma-dás megvizsgálására.
5. A miniszterium által megerősített alap-szabályok bejelentése.
6. Több folyó ügy elintézése és indítvá-nyok.

Kézdí-Vásárhelyt, 1887. jan. 8.

Br. Szentkereszty Stephanie,

elnök.

Erdélyi Károly,

titkár.

Különlélek.

— Időjárás Háromszéken. Végre is nem ette meg a farkas a telünket. Az öreg Nemere felkelt a fagygyal s jéggel borítá be a ter-mészetet. Carneval herczegnek bevonulása-kor nem kellett besározni a fénymázos cipőit, a mi csakugyan nagy ritkaság is lett volna.

— A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetemen a bábatanfolyamra a beiratások január 15-én kezdődnek és január 31-dikéig tartanak. A tanfolyam junius 15-én végződik. A tannyelv magyar, német és román.

— A tél áldozatai. Mióta a hideg időjárás beköszöntött, szomorú események színtere lett Kézdí-Vásárhely. A nap minden órájában rémes vészkiáltások töltik be a levegőt; ádáz kezekben kések villognak s ömlik a vér... ölik mindenfelé a disznókat. És felgyulnak a vizek mellett az áldozattüzek és a telhetet-len emberi gyomor négylábu áldozatai ott hevernek hosszú sorjában a szalmamáglya lángjai között, a fül- és farkbeli zsákmány után esengő gyermekhad által környezve. Oh, hazám ifjúsága, mily kegyetlen és kegyet-len tudsz te lenni! Oh, szegény áldozatok, kik az enyhe idők miatt oly szép remények-el néztetek ez újv előbe, mit vétettetek a telhetetlen gyomru ember ellen, hogy ily szomorú sorsra kellett jutnotok! Megölnek, megpirítanak, megcsontkítanak, feldarabolnak, füstre tesznek, megsütnek és megessznek s egy-egy rossz pohárköszöntő mondanak to-rotokon megölő gazdátokra; ez a tisorsotok, oh, minden négylábu állatok legszerencsét-lesebbjei! Oh, disznók! Is, mit a szegény disznókkal művelnek! Te kegyetlen szívű ember, ki képes vagy ártatlan vért ontani, hogy magadnak egy jó napot szerezz, térj magadhoz. Vagy ha épen úgy akard, gyil-kolj továbbra is, de ne feledd, hogy „több nap, mint kolbász”!

— Harangszentelés. Lőnhart Ferencz erdélyi püspök urunk ó nagyméltósága az ikafalvi róm. kath. hívek lelki szükségének kielégítésére két csinos harangot ajándékozott. Ezen harangokat nagyságos és főtisztelendő Bálint Károly apátkanonok és ker. főesperes ur folyó hó 4-kén szentelte föl diszes papi segédlettel, Ikafalváról és a szomszéd közsé-gekben nagy számban megjelent hívek jelen-létében. A felszentelést megelőzőleg az apát ur ó nagysága nagyszabású beszédet mondott a hallgató közönséghez, melyben a keresztény erkölcsök gyakorlására s különösen a szere-telényének lelkes ápolására inté a híveket, mely által megmutathatjuk, hogy Jézus igazi tanítványai vagyunk, s mely azokra is kiter-jed, kiket tőlünk a valláskülönbség elválaszt. Ezen igazán népszerű beszéd nagy hatást tett a hallgatóságra, melynek szemmel lát-

ható tanui az arczokon ragyogó könyecsep-pekben tapasztalhatók valának. Ezután a harangszentelés szertartásait végezte el. A szép ünnepély főpapi áldással és a „Te Deum” énekklésével ért véget. Bencze Lajos futás-falvi plebános ur, kinek buzgótsága és hívei iránti laudatlan szeretete irányozta az ikafalvi hívekre a kegyes Főpásztor figyel-mét, mint az ikafalvi hívek lelki pásztorja, barátságos ebédre hívott meg Török Sándor székely atyánkfia házához, hol a mai napon érzett általános örömmel több lelkesült po-hárköszöntésben lett kifejezés adva. A vig kedélyhangulatban elköltött ebéd után egy-másnak kölcsönösen boldog újévet kívánva távoztunk tűzhelyeinkhez. Isten áldása leg-yen velünk! Nyirálji.

— Fúj az Ojtoz szele, hull a hó; jól esik most a takarozó. Így gondolkozott folyó hó 11-én este Szentléleken egy jó madár, midőn egy ott átutazó polyáni szekérről levette a pok-róczot. Azonban a rendőrök rögtön elcsípték s átadták a községi bírónak, ki az illetőt, mielőtt a tetten kapás bámulatából kiabrá-nulhatott volna, a dutyiba tette. Éber előjáróság, éber rendőrök!

— Helyreigazítás. Lapunk f. évi 2. számá-ban a helybeli „Stephanie” menház kará-csonyi ajándéka közül kimaradt a helybeli jótékony négyelet által adott 2 kurtinak való. Ugyancsak lapunk 4. számában közölt „Erzsébet” árvaházi adományok közül ki-maradt tévedésből a K. Csizsár Józsefné által adott 1 koszoru füge, Török Bálintné által küldött 1 pakk cizkerli, Kovács Ferencz gyógyszerészné által ajándékozott 1 kosár alma, 1 kosár dió. Midőn ezt a legnagyobb készséggel helyreigazítjuk, elnézést kérünk e hibáért.

Mulatságok.

Az idei farsang alatt Kézdí-Vásárhelyt tá-ndó bálók sorrendje következőleg lett meg-állapítva:

1. Január 22-én a kézdívásárhelyi önkén-tes tüzoltók bálja Benkő Sándor főparancs-nok elnöklete alatt.

2. Január 29-én a háromszékmegyei „Er-zsébet” árvaleány-nevelő intézet álarczos-bálja Zayzon Lázárné és Kelemen István elnöklete alatt.

3. Február 5-én az olvasó-egyesület elite-bálja Szócs József polgármester elnöklete alatt.

4. Február 12-én a veres kereszt egylet által a „Rudolf“-kórház részére háboru ese-tére elvállalt 1000 frt ágyalap javára álar-czos-bál.

5. A városi „Vigadó“-alap javára elite-bál. A csikszeredai kisdudó-egylet javára Bo-gády Gyuláné és Szabó Ambrusné urnők fé-nyesen sikerült estélyt rendeztek folyó 11-kén, mely alkalommal a megye által a kis-dudó-egyletnek ajándékozott, körülbelül 280 frt értékű szőttemények egy része ki-tomboláztatott. Városunk intelligens közön-sége ez alkalommal is szép jelét adta a kis-dudó-egylet iránti érdeklődésének; majdnem tel-jes számban megjelent és a vidékről is so-kan. A kiválóan kedélyes muláság éjjeli 3 óráig tartott. Jövedelem volt: belepti díjak-ból 30 frt 40 kr, tombolából 57 frt 28 kr, mely összegből 23 frt 15 kr kiadást levonva, maradt tiszta haszon 64 frt 53 kr. A városi polgárság ez alkalommal is távolmaradásá-val tündökölt, s nem tudjuk annak okát magmagyarázni, hogy miért tartja magát távol épen a kisdudó-egyletjaira rendezett muláságoktól s miért nem járul bár ily mó-don annak költségeihez, mely tulajdonképen az ő gyermekeik érdekében létesítettett. Megbocsáthatlan közöny ez, sőt több: bűn, melyet saját magok és gyermekeik ellen el-követnek, mert a kezdő egylet anyagi hely-zete nem engedi meg azt, hogy a kisdudó-egyletjének és hivatásának teljes mértékben megfelelő módon berendezessék és fejlesz-tessék. Követésre méltó példaként említjük fel e helyen is Lőrcz Ferencz városi ta-nácsos áldozatkészségét, ki az egylet cél-jaira 10 év alatt 10 frtos részletekben fize-tendő 100 frt összeget irt alá. Ajánljuk ezt a vagyonosabb városi polgárok becses figyelmébe.

Csarnok.

Örmények Buda visszafogla-lásánál.

Irta: Dr. Molnár Antal.

(Folytatás.)

Közvetlenül az ostrom előtti napokban, 1686. elején másik levelet küldött Gábor Bécsbe, a melyben elmondja, hogy Buda és Pest egész török őrské s benn lakó vidékiek is mindössze nincsenek többen 12.000-nél. Jun. 13-án kelt jelentésében pedig hozzá teszi, hogy kevéssel az ostrom kezdete előtt Jenőből 600 válogatott spahi érkezett Bu-dára. Jun. 28-án pedig örmény küldönce,

Gergely szóbelileg terjeszti elő, hogy Abdurrahman a vár egyik fontos pontjának, a régi királyi palotának védelmét helyettesítse, Ibrahim pasára bízta, s hogy a várban mintegy 100–120 főnyi magyar rabszolga is van. *)

Az ostrom első időszakában megbecsülhetetlen tájékozást nyújtottak a hadi tanácsnak s általa az ostromló keresztény seregnek Gábor mester főnnebeli letelei. **) Leírja bennük a törökök sirlalmas helyzetét, védelmi előkészületeiket, az ostromművek ellensúlyozására tett előkészületeiket s tanácsokat ad az ostrom sikeres vezetése érdekében. Három a levelek közül 1686. jun. 18-án kelt (ki van téve rajtuk az örmény időszámítás is, 1135. év), a többin nem találkoztunk a keletnek megjelölésével (egyik éppen az ennek szánt helyen van kiégve), de kétségtelennek látszik, hogy június második felében írta azokat is Gábor. Nem tudhatván, vajon melyik jut elrendeltetése helyére, újra meg újra ismételnie kellett tudósításaitban egyes részleteket. De ezen ismétlések dacára megérdemli ez a hat levél, hogy a mi belőlük fennmaradt, magyar fordításban helyet találjon folyóiratunk hasábjain.

Jun. 18-án „pénteken” ezt a három levelet indította utnak Gábor:

I. „Tudtára adam, hogy mindenek előtt a folyót kell hatalmukba keríteniök. Mihelyt birtokukba vették, a vár is övék lesz. A folyóhoz vezető uton három akna van, a Toprak-tabiaszinál (Földsáncz) szintén három, a Karakas-kuleszinál (Fekete-szemöldök torony), valamint a Frenki-kuleszinál (Európai torony) egy-egy. Robbantsák fel a Toprak-kuleszit (Földtorony), mely a Becskapuszi (bécsi kapu) sarkánál áll, s akkor beveendik a várat. Ha a löpor-torony dolgában kérdez ön: a kutya nem akarja felrobbantani, mondván, hogy ő nem kapott levelet. A mi engem illet, több ízben tudósítottam már önt, hogy egy levelet juttasson hozzám, hogy rábeszélhessem ezt a kutyát. Mit tehettek róla? Ez az ön hibája. Jövőben tegyenek, a mit akarnak, csak kerítsék hatalmukba a folyót. A vár romlása a víznek elvételeitől függ.”

II. „Eleve tudtára adam, hogy minden áron hatalmukba kell keríteni a vizet. Azonban a vízhez vezető uton három akna van, a Toprak-tabiaszi erőd alatt szintén három kész, a Karakas-kuleszinál pedig, valamint

a Frenki-kuleszinál is egy. Ha a löpor-raktár felgyújtását illetőleg kérdez ön, ime azon bizonyos egyén válasza: Már mondtam neked, hogy onnan felülről levelet várok; majd meglátjuk, micsoda jutalmat fognak felajánlani! Én azt mondtam neki, magamra vállalom a felelősséget, hogy ezer darab aranyat fog kapni, mire ő azt válaszolta, hogy azt nem hiszi el addig, míg onnan felülről levelet nem kap. Így áll a dolog; én mitsem tehetek; én tudósítottam önt, s ha ön nem tud oly levelet hozzám juttatni, melylyel tette birhatnám, az ön hibája, s nekem nincs mit szememre vetnem. Ezek itt csak attól félnek, hogy a Bolaki-kapu alá van aknázva, ez haláluk lenne. Már gyakran akartam önnek írni, de ezek a barbarok nem engednek keresztény ember közelébe jutnom. Azonban kérdezze ki jól Gregort⁴⁾ a felől, a mit élő szóval reá bízam.”

III. „Tudtára adam, hogy minden lehető el kell követniök, csak hogy a vizet hatalmukba kerithessék. Ha már egyszer hatalmukban van, övék leend a vár is. A Toprak-tabiaszinál három akna van, a Karakas-kuleszinál pedig, valamint a Frenki-kuleszinál is egy-egy. Kövessenek el mindent, hogy a víz uraivá lehessenek s robbantsanak fel egy aknát a Toprak-tabiaszi oldalán. Ez a kutya nem akarja felrobbantani a löpor-raktárt, mondván, hogy nem kapott onnan felülről levelet. Mit tegyek? Pedig már oly sokszor megírtam, hogy küldjön egy levelet a végből, hogy biztosíthassam őt. Mit kell tennem? „Ön a hibás, mondá, most félek.” Jövőben kövessenek el mindent, hogy hatalmukba kerithessék a vizet. A vár romlása a víz elvételétől függ, s azon aknától, mely az erőd egy részét fel fogja robbantani, melynek utána ostrommal könnyen beveszik. Azon bizonyos egyén azt mondá: „Ha valaki vezéretnek egy levelet küldte volna el, melyben ezer aranyat ígér a löporos torony felrobbantásáért, most már mindennek vége volna.” „A légberopítás után, mondja, elszököm önnei; ha azonban nem adják meg a díjt, mily helyzetbe jutok? Kezeikbe esem.”

(Vége következik.)

*) Gergely, a már említettük, örmény küldöncz.

Szerkesztői ikenet.

Nyíralji. Köszönjük, s kérjük, keressen fel jövőre is. Szíves üdvözlét!

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

A pesti magyar keresk. bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

Alapított 1841-ben. — Részvénytőke 5 millió forint osztrák értékben.

Évenként 3 huzás!

1887. évben főnyeremények:

Február 1-én: 100.000 forint o. é.

Jun. 1-én: 200.000 forint o. é.

Decz. 1-én: 100.000 forint osztr. é.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon.
(Jelenleg 8 frt 75 kr.)

Igény- / 3 sorsjegyre havi részletben árt 1.40
jegyek / 5 sorsjegyre havi részletben árt 2.35

azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1887. február 1-én történő huzáshoz.

BAZILIKA

sorsjegyeket.

Megrendelések leggyorsabban postautalvánnyal történnek.

Szenzációs hirdetmény.

A 88 év óta fennálló,
előbb Lichtenauer özvegye és fia-féle

csá- szá-
szári badal-
ki- ma-
rályi zott

szőnyeg- és pokrócz-gyár

190 centiméter hosszúságú és 130 cm szélességű, elpusztíthatlan minőségű, sötét alappal és élénk bordűrökkel ellátott

LÓPOKRÓCZOKAT

szállít. Darabja körülbelül 3 kiló nehézségű, ára darabonként 1 frt o. é.

Legfinomabb, ugyanazon nagyságú 1 frt 50 kr o. é.

Kénsárga, kitűnő minőségű

BÉRKOSCI-POKRÓCZOK

hatszoros kék vagy feketevörös bordűrökkel, körülbelül 2 mtr. hosszúságban és 1 1/2 mtr. szélességben drb 2 frt 25 kr.

A pokróczok teljesen szagtalanok, nagyon vastagok s azért ágytakaróknak, szőnyegeknek stb. alkalmasak.

Továbbá eladunk, meddig a készletben tart,

Jutaszőnyeg-maradékokat

a legszebb mintákban, 10–13 cm. hosszúságban, egy maradék ára

3 frt 20 kr o. é.

Függönyök, két szárny-nyal, egy redőzettel és két göngyölettel

1 frt 75 kr o. é.

Ágytakarók

1 „ 50 „ „

Asztalterítők

„ 75 „ „

Szőnyegek mindenféle minőségben vannak raktáron.

Minden eladásra kerülő tárgy hibátlan; erről kezesség vállaltatik.

Nem tetsző vagy nem alkalmas tárgyak haladéktalanul visszavétnak.

A szállítás utánvétel mellett történik.

Czím: ezelőtt Lichtenauer özvegye és fia (Bécs, Rothenthurmstrasse 14.)

Hirdetmény.

Ezennel köztudomásul hozatik, miszerint Szentkatolna közönsége a Fekete-ügy vízen lévő malom felszerelvényeit, malomházat és melléképületeket darabonként január hó 23-án és a következő vasárnapokon d. e. 9 órán kezdve árverezés útján azonnali, esetleg 30 nap alatti, fizetés mellett eladja.

Ugyanezen alkalommal a malom-telek is 3 évi részletfizetés mellett örök áron eladatik.

A feltételek a község házában megtekinthetők.

Kelt Szentkatolnán, 1887. jan. 7-én.

Szabó József,
bíró.

Barabás Gergely,
k-jegyző.

A ki kétségben van a felett,

hogy a hírlapokban földesirt gyógyszerek közül melyiket használja betegsége ellen, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetnek Lőpesebe s kérje a „Betegbarát” című röpiratot. E könyvecskeben nemcsak a legjobbaknak bizonyult háziszerek vannak részletesen ismertetve, hanem

betegségekről szóló jelentések

is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy igen sok esetben egy egyszerű háziszert is elegendő arra, hogy még a látszólag gyógyíthatatlan betegség is szerencsésen elhárítsassék. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésére áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez ekből egyik betegnek sem kellene a „Betegbarát” megrendelését elmulasztani. E figyelmeztető könyvecske segélyével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A röpirat megküldése a megrendelőnek költségbe nem kerül.

Szenzációs hirdetmény.

27--30

Lőw pokrócz- és szőnyeggyári raktára Bécsben az alábbi árukat készpénzfizetés és utánvétel mellett a következő bámulatos olcsó árakon adja el és szállítja:

Lőpokróczok 190 cm. hosszúság és 130 cm. szélességben 1 frt 60 kr, legfinomabbak 1 frt 75 kr.

Ezen pokróczok ágyterítők- és szőnyegekül is használhatók.

Bouret - selyemágytakarók darabonként 2 frt 80 kr.

Sárgaszőrű bérkosci-pokróczok 2 méter hosszúságban, 1 1/2 méter szélességben a 2 frt 50 kr.

Urasági pokróczok a 3 frt.

Flanell-pokróczok a 4 frt.

Juta-függönyök redőzettel és rojtokkal, elegáns kiállításban, 1 ablakra való 2 frt 50 kr, legfinomabb 3 frt 50 kr.

Egy juta-készület, mely 1 asztalterítőtől és 2 ágyterítőtől áll, a legújabb minta szerint, rojtokkal, 5 frt 50 kr.

Két ágytakaróból és egy asztalterítőtől álló ripsz-készületek a legpompásabb színekben, selyemzsinorral és bojtokkal körülvéve; egy készület ára 5 frt.

Ágy előtti szőnyegek vastag flannel és jutával töltve, állatrajzokkal és tájképekkel díszítve, ajánlunk különösen alkalmasak, 1 pár 2 frt 50 kr.

Szíves megrendelések S. Lőw pokróczgyári raktárába (Bécs II. Nordbahnstrasse 26. sz.) intézendők.

Brünni ruhaszővetek téltre és nyárra, tiszta gypjából, minden divatos színben, teljes férfruhákra. 1 maradék 4 frt 75 kr; legfinomabb 6 frt 75 kr.

Utazó-plaidok tiszta gypjából 3 1/2 mtr. hosszúság, 1-60 mtr. szélességben, a 3 frt 50 kr.

Egy utazó-plaid, legfinomabb, 4 frt 50 kr.

Zsebkendők színes szegélyzettel, szép kiállításban:

1 tuczat, uraknak 1 frt 20 kr.

1 „ hölgyeknek 1 „ — „

1 „ lenzsebkendő 2 „ — „

Tűzdelt ágyterítők vörös török kretonból, elegáns tűzdeléssel, kellő hosszúság és szélességben a legnagyobb ágyhoz is, a 3 frt, legnagyobbak darabja 3 frt 50 kr.

Lepedők (varrat nélkül) 3 sing hosszúság, 2 sing szélességben a legkeményebb vászonból (kielégítő a legnagyobb ágyakhoz is); darabja 3 frt.

Cs. kir. szabaddalmazott Phönix-evőeszközök, melyek örökké fehérek maradnak, 6 kés, 6 villa, 6 evő- és 6 kávékanál, együtt 24 drb, csak 5 frt.